

مکتب در مکتب

آشنایی با سیستم هماهنگ شده توصیف و کد گذاری کالا

نویسنده: مهرداد جمال ارونقی

جمال ارونقی، مهرداد، ۱۳۵۶-	
مکت در مکس: آشنایی با سیستم هماهنگ شده توصیف و کدگذاری کالا/ نویسنده مهرداد جمال ارونقی؛	
مقدمه محمود بهشتیان، تهران: مهرداد جمال ارونقی، ۱۳۸۶.	
ص. [۸۹۰]	
ISBN ۹۷۸-۹۶۴-۰۴-۱۱۳۴-۶	
فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا.	
کتابنامه: ص. (۸۸۹-۸۹۰).	
۱. سیستم هماهنگ شده توصیف و کدگذاری کالا. ۲. تعرفه - اصطلاح نسلی و رده بندی. ۳. کالاها -	
رده بندی. بهشتیان، محمود، ۱۳۲۴ -، مقدمه نویسی.	
ج ۶ الف ۴۶۲۰/ K	۳۴۲۱۰۵۶۰۱۲
۱۱۳۸۹۹۷	
کتابخانه ملی ایران	۴۷۶۸۲-۸۶ م

مکت در مکس

آشنایی با سیستم هماهنگ شده توصیف و کدگذاری کالا

MAX IN MAX

A DELIBERATION TO THE CUSTOMS DUTIES

مؤلف و نویسنده: مهرداد جمال ارونقی

مقدمه: سید محمود بهشتیان

ویراستار: مهرداد جمال ارونقی، الهام علی اکبری

ویرایش فنی: سید محمود بهشتیان

حروفچین و صفحه آرا: الهام علی اکبری، لیلا دینکانی

طرح روی جلد و تصاویر: مهرداد جمال ارونقی، الهام علی اکبری

ناشر: مؤلف (مهرداد جمال ارونقی)

نوبت چاپ: اول

شمارگان: ۳۰۰۰ جلد

قطع: وزیری

لیتوگرافی: امیر نقش

چاپ: رسالت

صحافی: دلشاد

قیمت: ۲۵۰۰۰۰ ریال

ISBN ۹۷۸-۹۶۴-۰۴-۱۱۳۴-۶

شبهک: ۹۷۸-۹۶۴-۰۴-۱۱۳۴-۶

سال چاپ: ۱۳۸۶

تقدیم به :

در آغازین صفحات با قلمی از جوهر مثنوی به پاس می‌نهم تا به پاس سرفراز آمدن گمان. جاتم کلماتی از جنس اخلاص و پیشکش آنگاه می‌نهم که بی‌تردید به اندیشه و ایمان مرهوشان خواهد بود.

نخست یادمی‌آورم از پدری مهربان که سخت شایان کد داشت اما همچنان حضور اهورایی روح برکش در خانواده محوس بوده و است و خواهد بود ...
و پس مادر خوب ندیسی که چنان نافذش بچلبان بیشکی من در طلی سیر است و بدوش آسپهان عمیق و ماندگار و هستی بخش که خلا فیضی ابوی هجرت کیده رابه زیبائی مرید می‌تونه هجران کرده است ...

ره‌مانده‌ام که برای نوشن ادکدامین تاثیر می‌توان بهره بست از روح بلند و سنگین و دلفین و جایشای نوثر، مرسوم را تو مصنی کرده باشم که هر چه هست توان فکری عاجز از آستان یاسته برای باوقی مهربان است که به خاطر نگارش این کتاب ضمن تکل زحمت و ابرار محبت می‌دیدنش حتی ریش از یک سال را نیز با فرسنگها راه دور. از این کترین سری نمود. اما همچنان کلون خانواده رابه نور خوش روشن نگاه داشت ...

همچنین در برابر آستان علم پرور استاد ارجمند جناب آقای سید محمود بهشتیان به سبب ارشادها. هدایا و هجراهای می‌خسار کونه اش در تمام روزها و شبهای تحقیق و نگارش جان به کرش می‌گذارم که هر چه دست یافتنی او مقدور نبود ...

... و در پایان از همه دوستانی که در تألیف این کتاب مرا صمیمانه یاری نموده‌اند و یکایک خوانندگان دانا و عزیزانی که حاصل باهاتلاش یا جانب را عالمانه مطالعه نموده و می‌نایند پاسکنداری بجای می‌آورم و خداوند عز و جل را در دقایق قلبی خویش به سلامت و تفریز بنگارم فرامی‌خوانم و صند صنفه این کتاب را تقدیمشان می‌نمایم.

مرداد جمال اردوشی

فهرست مطالب

مقدمه..... یک

مقدمه مؤلف..... یازده

فصل اول - آشنایی با نماتکلاتور سیستم هماهنگ شده

مقدمه..... ۳

۱- استفاده وسیع از کامپیوتر..... ۴

۲- سیستم و لزوم رفع موانع..... ۴

۳- استفاده از کد و فرم جهت بدست آوردن آمار و امکان مقایسه..... ۵

۴- کاهش هزینه ها و تسهیل امور..... ۶

آشنایی با نماتکلاتور، تهیه نماتکلاتورهای بین المللی برای طبقه بندی کالاها..... ۹

پیش نویس نماتکلاتور گمرکی جامعه ملل (نماتکلاتور ژنو)..... ۱۱

نماتکلاتور شورای همکاری گمرکی (CCCN)..... ۱۲

منشأ سیستم هماهنگ شده توصیف و کد گذاری کالا..... ۱۴

اجراء سیستم هماهنگ شده توصیف و کد گذاری کالا..... ۱۷

فصل دوم - تشریح و توصیف سیستم هماهنگ شده

مقدمه..... ۲۳

نماتکلاتور چند منظوره..... ۲۳

نماتکلاتور دارای ساختار..... ۲۶

نشریات مکمل و بانک اطلاعاتی..... ۲۷

۱- کلیات..... ۲۷

۲- یادداشت های توضیحی..... ۲۸

۳- فهرست الفبایی..... ۳۰

۴- مجموعه آراء طبقه بندی..... ۳۱

فصل ۴۶- مصنوعات حصیر بافی یا سبد بافی.....	۱۵۷
قسمت دهم- خمیر چوب یا سایر مواد الیافی سلولزی؛ کاغذ یا مقوا برای بازیافت (آخال و ضایعات)؛ کاغذ و مقوا و اشیاء ساخته شده از آنها.....	۱۵۸
فصل ۴۷- خمیر چوب یا سایر مواد الیافی سلولزی؛ کاغذ یا مقوا برای بازیافت (آخال و ضایعات).....	۱۵۸
فصل ۴۸- کاغذ و مقوا؛ اشیاء ساخته شده از خمیر کاغذ، از کاغذ یا از مقوا.....	۱۵۹
فصل ۴۹- کتاب، روزنامه، تصویر و سایر محصولات صنعت چاپ، دست نوشته ها، تایپ شده ها و نقشه ها.....	۱۶۷
قسمت یازدهم- مواد نسجی و مصنوعات از این مواد.....	۱۶۹
فصل ۵۰- ابریشم.....	۱۸۰
فصل ۵۱- پشم، موی نرم (کرک) یا زیر حیوان، نخ و پارچه های تار و پود باف از موی بال و دم.....	۱۸۱
فصل ۵۲- پنبه.....	۱۸۲
فصل ۵۳- سایر الیاف نسجی نباتی؛ نخ کاغذی و پارچه های تار و پود باف از نخ کاغذی.....	۱۸۳
فصل ۵۴- رشته های سنتتیک یا مصنوعی (Man-made).....	۱۸۴
فصل ۵۵- الیاف سنتتیک یا مصنوعی غیر یکسره (Man – made staple).....	۱۸۵
فصل ۵۶- اوات، نمد و پارچه های نبافته؛ نخ های ویژه؛ ریسمان، طناب و کابل و اشیاء ساخته شده از آنها.....	۱۸۶
فصل ۵۷- فرش و سایر کفپوش ها از مواد نسجی.....	۱۸۸
فصل ۵۸- پارچه های تار و پود باف مخصوص؛ پارچه های نسجی منگوله بافت (Tufted)؛ دانتل ها (Lace)؛ مصنوعات دیوار کوبی (Tapestries)؛ مصنوعات علاقه بندی (Trimmings)؛ مصنوعات گلدوزی و قلابدوزی (Embroidery).....	۱۸۹
فصل ۵۹- پارچه های نسجی آغشته، اندوده، پوشانده یا مطبق شده؛ اشیاء نسجی از انواع مناسب برای مصارف صنعتی.....	۱۹۱

فصل ۶۰- پارچه های کشاف یا قلاب باف.....	۱۹۶
فصل ۶۱- لباس و متفرعات لباس، کشاف یا قلاب باف.....	۱۹۷
فصل ۶۲- لباس و متفرعات لباس، غیر کشاف یا غیر قلاب باف.....	۲۰۱
فصل ۶۳- سایر اشیاء نسجی دوخته و مهیا؛ مجموعه ها؛ لباس و اشیاء نسجی مستعمل؛ ضایعات و کهنه پاره های نسجی.....	۲۰۵
قسمت دوازدهم- کفش، کلاه، چتر آفتابی، عصا، عصای صندلی شو، شلاق و تازیانه، تعلیمی و اجزاء آنها؛ پر آماده و اشیاء ساخته شده از پر؛ گلکهای مصنوعی؛ اشیاء از موی انسان.....	۲۰۶
فصل ۶۴- کفش، کتر و اشیاء همانند، اجزاء این اشیاء.....	۲۰۶
فصل ۶۵- کلاه و اجزاء کلاه.....	۲۰۸
فصل ۶۶- چتر بارانی، چتر آفتابی، عصا، عصای صندلی شو، شلاق، تازیانه و اجزاء آنها.....	۲۰۹
فصل ۶۷- پر و پر نرم آماده و اشیاء ساخته شده از پر یا از پر نرم؛ گلکهای مصنوعی؛ اشیاء ساخته شده از موی انسان.....	۲۱۰
قسمت سیزدهم- مصنوعات از سنگ، گچ، سیمان، پنبه نسوز (Asbestos)، میکا یا از مواد همانند؛ محصولات سرامیک؛ شیشه و مصنوعات از شیشه.....	۲۱۱
فصل ۶۸- مصنوعات از سنگ، گچ، سیمان، پنبه نسوز (Asbestos)، میکا یا از مواد همانند.....	۲۱۱
فصل ۶۹- محصولات سرامیکی.....	۲۱۳
فصل ۷۰- شیشه و مصنوعات شیشه ای.....	۲۱۴
قسمت چهاردهم- مروارید طبیعی یا پرورده، سنگهای گرانها یا نیمه گرانها، فلزات گرانها، فلزات دارای روکش یا پوشش از فلزات گرانها، و اشیاء ساخته شده از این مواد؛ زیور آلات بدلی (فانتزی)؛ سکه.....	۲۱۶
فصل ۷۱- مروارید طبیعی یا پرورده، سنگهای گرانها یا نیمه گرانها، فلزات گرانها، فلزات دارای روکش یا پوشش از فلزات گرانها و اشیاء ساخته شده از این مواد؛ زیور آلات بدلی؛ سکه.....	۲۱۶

قسمت پانزدهم- فلزات معمولی و مصنوعات آنها.....	۲۲۱
فصل ۷۲- چدن، آهن و فولاد.....	۲۲۴
فصل ۷۳- مصنوعات از چدن، آهن یا فولاد.....	۲۳۲
فصل ۷۴- مس و مصنوعات از مس.....	۲۳۳
فصل ۷۵- نیکل و مصنوعات از نیکل.....	۲۳۸
فصل ۷۶- آلومینیوم و مصنوعات از آلومینیوم.....	۲۴۲
فصل ۷۷- (برای احتیاجات آتی سیستم هماهنگ شده در نظر گرفته شده).....	۲۴۶
فصل ۷۸- سرب و مصنوعات از سرب.....	۲۴۷
فصل ۷۹- روی و مصنوعات از روی.....	۲۵۱
فصل ۸۰- قلع و مصنوعات از قلع.....	۲۵۴
فصل ۸۱- سایر فلزات معمولی؛ سرمت ها؛ مصنوعات از این مواد.....	۲۵۸
فصل ۸۲- ابزارها، ابزار آلات، مصنوعات چاقو سازی، قاشق و چنگال، از فلزات معمولی؛ اجزاء و قطعات این مصنوعات از فلزات معمولی.....	۲۵۹
فصل ۸۳- مصنوعات گوناگون از فلزات معمولی.....	۲۶۰
قسمت شانزدهم- ماشین آلات و وسایل مکانیکی؛ ادوات برقی؛ اجزاء و قطعات آنها؛ دستگاه های ضبط و پخش صوت؛ دستگاه های ضبط و پخش صوت و تصویر تلویزیون، و اجزاء و قطعات و متفرعات این دستگاه ها.....	۲۶۱
فصل ۸۴- راکتورهای هسته ای، دیگ های بخار و آبگرم، ماشین آلات و وسایل مکانیکی؛ اجزاء و قطعات آنها.....	۲۶۴
فصل ۸۵- ماشین آلات و دستگاه های برقی و اجزاء و قطعات آنها؛ دستگاه های ضبط و پخش صوت، دستگاه های ضبط و پخش صوت و تصویر تلویزیونی، اجزاء و قطعات و متفرعات این دستگاه ها.....	۲۶۹
قسمت هفدهم- وسایل نقلیه زمینی، هوایی، آبی و تجهیزات ترابری مربوط به آنها.....	۲۷۳

فصل ۸۶- لکوموتیوهای راه آهن یا تراموای، نواقل روی خط راه آهن و اجزاء و قطعات آنها؛ ملحقّات و مهارکننده های خط راه آهن یا تراموای و اجزاء و قطعات آنها؛ تجهیزات علامت دادن مکانیکی ترافیک (از جمله الکترومکانیکی) از هر نوع.....	۲۷۶
فصل ۸۷- وسایل نقلیه زمینی غیر از نواقل روی خط راه آهن یا تراموای، و اجزاء و قطعات و متفرّعات آنها.....	۲۷۸
فصل ۸۸- وسایل نقلیه هوایی، فضایی و اجزاء و قطعات آنها.....	۲۷۹
فصل ۸۹- کشتی ها، قایق ها و شناورها.....	۲۸۰
قسمت هیجدهم- آلات و دستگاه های اپتیک، عکاسی، سینما توگرافی، سنجش، کنترل، دقت سنجی؛ آلات و دستگاه های طبی - جراحی؛ اشیاء صنعت ساعت سازی؛ آلات موسیقی؛ اجزاء و قطعات و متفرّعات آنها.....	۲۸۱
فصل ۹۰- آلات و دستگاه های اپتیک، عکاسی، سینما توگرافی، سنجش، کنترل، دقت سنجی؛ آلات و دستگاه های طبی - جراحی؛ اجزاء و قطعات و متفرّعات آنها.....	۲۸۱
فصل ۹۱- اشیاء صنعت ساعت سازی (Clocks and watches and parts thereof).....	۲۸۵
فصل ۹۲- آلات موسیقی؛ اجزاء و قطعات و متفرّعات این آلات.....	۲۸۷
قسمت نوزدهم- اسلحه و مهمات؛ اجزاء و قطعات و متفرّعات آنها.....	۲۸۸
فصل ۹۳- اسلحه و مهمات؛ اجزاء و قطعات و متفرّعات آنها.....	۲۸۸
قسمت بیستم- کالاهای و مصنوعات گوناگون.....	۲۸۹
فصل ۹۴- مبیل؛ مبیل های طبی - جراحی؛ اسباب تختخواب و همانند؛ چراغ و وسایل روشنایی که در جای دیگر گفته نشده یا مشمول شماره های دیگر نباشند؛ چراغ های تبلیغاتی علائم نورانی، تابلوهای نورانی راهنما و اشیاء همانند؛ ساختمان های پیش ساخته.....	۲۸۹
فصل ۹۵- بازیچه، اسباب بازی و لوازم ورزش؛ اجزاء و قطعات و متفرّعات آنها.....	۲۹۱
فصل ۹۶- مصنوعات گوناگون.....	۲۹۳
قسمت بیست و یکم- اشیاء هنری، اشیاء کلکسیون یا عتیقه.....	۲۹۵
فصل ۹۷- اشیاء هنری، اشیاء کلکسیون یا عتیقه.....	۲۹۵

فصل هفتم - قواعد عمومی تفسیری برای طبقه بندی کالا در سیستم هماهنگ شده

مقدمه.....	۲۹۹
قواعد عمومی برای تفسیر سیستم هماهنگ شده.....	۳۰۳
قاعده ۱.....	۳۰۵
قاعده ۲ (الف).....	۳۰۸
قاعده ۲ (ب).....	۳۱۵
قاعده ۳.....	۳۱۸
قاعده ۳ (الف).....	۳۲۱
قاعده ۳ (ب).....	۳۲۴
قاعده ۳ (ج).....	۳۲۸
قاعده ۴.....	۳۳۰
قاعده ۵.....	۳۳۱
قاعده ۵ (الف).....	۳۳۲
قاعده ۵ (ب).....	۳۳۴
قاعده ۶.....	۳۳۵

فصل هشتم - نحوه طبقه بندی اجزاء و قطعات در سیستم هماهنگ شده

مقدمه.....	۳۴۳
عدم وجود قاعده عمومی مشخص برای طبقه بندی «اجزاء و قطعات».....	۳۴۳
مقررات خاص.....	۳۴۵
اجزاء و قطعات در سطح شماره های فرعی (کدسیستم هماهنگ شده).....	۳۴۶

فصل نهم - تغییرات کلیدی سیستم هماهنگ شده (نسخه ۲۰۰۷)

تغییرات کلیدی در سیستم هماهنگ شده.....	۳۴۹
شمارش معکوس برای یک تحول بزرگ در گمرکات جهان.....	۳۵۳

اصلاحات نمانکلاتور؛ بر اساس توصیه مورخ ۲۶ ژوئن ۲۰۰۴ شورای همکاری های گمرکی،
اجراء شده از اوّل ژانویه ۲۰۰۷..... ۳۵۷

فصل دهم- سؤالات و تست های طبقه بندی در سیستم هماهنگ شده

سؤالات قسمت های سیستم هماهنگ شده (۱-۳۰).....	۴۴۱
سؤالات فصل های سیستم هماهنگ شده (۳۱-۷۰).....	۴۴۳
سؤالات شماره های (اصلى) سیستم هماهنگ شده (۷۱-۱۳۰).....	۴۴۷
سؤالات شماره های فرعى سیستم هماهنگ شده (۱۳۱-۲۰۰).....	۴۵۱
سؤالات يادداشت های قسمت ها، فصول و شماره های فرعى (۲۰۱-۳۵۰).....	۴۵۵
سؤالات قواعد عمومى طبقه بندى (۳۵۱-۴۰۰).....	۴۶۹
تست های کاربردى و کليدى تعرفه (۴۰۱-۶۰۰).....	۴۷۵

فصل يازدهم- پاسخ سؤالات و تست های طبقه بندی در سیستم هماهنگ شده

پاسخ سؤالات قسمت های سیستم هماهنگ شده (۱-۳۰).....	۵۶۷
پاسخ سؤالات فصل های سیستم هماهنگ شده (۳۱-۷۰).....	۵۶۸
پاسخ سؤالات شماره های (اصلى) سیستم هماهنگ شده (۷۱-۱۳۰).....	۵۶۹
پاسخ سؤالات شماره های فرعى سیستم هماهنگ شده (۱۳۱-۲۰۰).....	۵۷۱
پاسخ سؤالات يادداشت های قسمت ها، فصول و شماره های فرعى (۲۰۱-۳۵۰).....	۵۷۳
پاسخ سؤالات قواعد عمومى طبقه بندى (۳۵۱-۴۰۰).....	۵۷۹
پاسخ مجموعه تست های کليدى تعرفه (۴۰۱-۶۰۰).....	۵۸۹

منابع و مأخذ.....

مقدمه

تا کنون کتب و جزوات مختلفی در مورد سیستم هماهنگ شده (H.S) تحریر و منتشر شده است. در سطح جهانی نیز این وسیله طبقه بندی از چنین اقبال و گستردگی انتشار و بکارگیری برخوردار بوده، به نحوی که از بین ۱۶ کنوانسیون تدوینی شورای همکاری گمرکی (سازمان جهانی گمرک) کنوانسیون HS با ۱۲۴ عضو و پس از کنوانسیون ایجاد شورا با ۱۷۱ عضو، بیشترین تعداد اعضاء متعاقد را بخود اختصاص داده است. همچنین از لحاظ برگزاری دوره های آموزشی و سمینارهای آشنائی اعم از داخلی و خارجی نیز در موقعیت برتری قرار دارد. این سؤال مطرح می گردد، که این وسیله (طبقه بندی کالا) چه ویژگی ها و کاربردی دارد، در چه بازاری عرضه می گردد و مشتریان آن چه کسانی هستند؟ آیا فقط وارد کنندگان و صادر کنندگان و گمرکات آن را مورد استفاده قرار می دهند، یا موارد استفاده دیگری نیز دارد.

پاسخ به سؤالات فوق، این مقدمه را تا حدودی طولانی می کند، ولی طیف وسیع کاربران و به ویژه ارتباطی که به نحوی با ۳ سیستم طبقه بندی بسیار مهم و دیگر بین المللی پیدا می کند و در این مقدمه بصورت مختصر معرفی خواهد شد، امری است که اطناب آن را توجیه می نماید، علاوه اینکه ۳ نهاد مهم بین المللی مرتبط نیز معرفی خواهند شد.

افراد معمولاً در مواجهه، خود را با طرف مقابل مقایسه می کنند. همین امر در مورد اشخاص حقوقی نیز صادق است و در سطح بالاتر دولت ها و کشورها نیز برای نشان دادن پیشرفت های بدست آمده و یا کفایت بیشتر نسبت به اسلاف خود به مقایسه یکدیگر می پردازند. هر روز اطلاعات و آمار زیادی توسط نهادهای داخلی یا خارجی منتشر می شود تا جایگاه و رتبه بندی یک نهاد را از نظر مسائل اقتصادی (تولید ناخالص ملی، درآمد سرانه، ...)، ورزشی، سلامتی، ... معین کند. اگر آمار را نمایش ریاضی و شکلی واقعیت ها بدانیم، برای اینکه واقع بین بوده و دچار بزرگ بینی و یا کوچک بینی نشویم، باید

ضوابط و معیارهای مشترک، معتبر و قابل قبولی را اساس آمارگیری و مقایسه قرار دهیم. به عبارت دیگر لازمه هر مقایسه واقعی، استفاده حداکثر از یکنواختی و یکسانی در تعاریف و سیستمهای طبقه بندی است به ویژه اگر این مقایسه برای پیدا کردن مشابهت ها و یا اثبات برتری در سطح ملی، منطقه ای و جهانی باشد.

همانطور که در بالا ذکر گردید، برای نشان دادن اهمیت HS و گسترده گری کاربری آن، بطور مختصر به معرفی سه سیستم طبقه بندی بسیار مهم و مرتبط یعنی CPC, ISIC, SITC می پردازیم، ولی قبل از آن آشنایی با تدوین کنندگان آن یعنی سازمان ملل متحد و زیرمجموعه های آن یعنی UNSC, UNSD لازم است که ذیلاً ارائه می گردد.

-سازمان ملل متحد UN: با شروع جنگ جهانی دوم در سال ۱۹۳۹، جامعه ملل که در شرایط مشابه و پس از پایان جنگ جهانی اول، در سال ۱۹۱۹ ایجاد شده بود، به دلیل ناتوانی از وقوع جنگی دیگر بکار خود پایان و فعالیتهای خود را متوقف نمود. در سال ۱۹۴۵ با مشاهده علانم شکست قوای محور و پیروزی متفقین، نمایندگان ۵۰ کشور در سانفرانسیسکو گرد هم آمده تا متن منشوری را برای پیشگیری از وقوع جنگی دیگر تهیه نمایند. این منشور تهیه و پس از ارائه اسناد تصویب، ملل متحد عملاً در ۲۴ اکتبر ۱۹۴۵ ایجاد گردید که هر سال بعنوان روز ملل متحد جشن گرفته می شود. منشور مزبور، ایجاد سازمان را برای دو هدف عمده «صلح» و «امنیت» می داند، مفهوم امنیت بسیار وسیع بوده و شامل امنیت اقتصادی، اجتماعی، کارگری، بهداشتی، جغرافیایی، توریستی، زیست محیطی،... می گردد. طبعاً این سازمان، بعنوان بزرگترین نهاد جهانی (هم اکنون با ۱۹۲ کشور عضو) برای نشان دادن وضعیت جهان و پیشرفت اهداف خود، باید آمارهائی را بدست آورد و چون گردآوری اطلاعات و اخذ آمار مستلزم طبقه بندی موضوع مربوطه می باشد، لذا لازم است سیستم های مختلف طبقه بندی تدوین نماید. بهمین منظور از همان اول و در چارت سازمانی خود، کمیسیون آمار ملل متحد UNSC را پیش بینی و ایجاد نمود.

- کمیسیون آماری ملل متحد (UNSC)^۱: این کمیسیون بعنوان یکی از زیر مجموعه های کاری شورای اجتماعی و اقتصادی ملل متحد، در سال ۱۹۴۷ ایجاد شد. این نهاد بصورت کمیته ای اداره می شود و در حال حاضر با ۲۴ عضو که بصورت دوره ای و به مدت ۴ سال انتخاب می شوند، برگزار می گردد. کمیسیون مزبور بدو هر دو سال یکبار و هر بار به مدت ۴ روز در مقر سازمان ملل در نیویورک تشکیل جلسه می داد ولی به لحاظ افزایش کار در چند سال گذشته هر سال یک اجلاس ۴ روزه برگزار نموده و در ۲ مارس ۲۰۰۷ و در اجلاس ۳۸، شصتمین سال تشکیل خود را جشن گرفت. این واحد بالاترین مرجع تصمیم گیری برای فعالیتهای آماری، به ویژه ایجاد استانداردها، تدوین مفاهیم، روش های گردآوری آمار در سطح بین المللی و برای اقتباس در سطح ملی می باشد. بنابراین نهاد مزبور در یک مرجع سیاستگزاری و در رأس فعالیتهای آماری جهانی است که بصورت کمیته ای اداره می شود و لذا برای برگزاری جلسات، انجام سیاستها و تصمیمات متخذه نیاز به یک واحد اجرایی (دبیرخانه) دارد. واحد اجرایی یا دبیرخانه کمیسیون آمار بدو با نام «دفتر آمار ملل متحد» ولی بعداً با نام «دپارتمان آمار ملل متحد» (UNSD) و از همان زمان شروع بکار نمود که مجری سیاستهای کمیسیون می باشد.

- دپارتمان آمار ملل متحد (UNSD)^۲: این دپارتمان یا واحد، تشکیلات بسیار وسیعی است که در مقر سازمان ملل مستقر و همانطور که گفته شد به عنوان دبیرخانه «کمیسیون آمار» مجری تصمیمات آن بوده و حسب تصمیمات کمیسیون مزبور تا کنون سیستمهای طبقه بندی بسیار مهم بین المللی را تدوین نموده است. وظایف این واحد بطور خلاصه، بهبود سیستم های آماری جهانی، طبقه بندی و تعریف عوامل فنی، مساعدت به کشورها برای تقویت سیستمهای آمار ملی، نحوه جمع آوری آمار،... حسب راهنمایی ها و دستورات کمیسیون آمار می باشد و به طور مرتب آمارهای

1-UNSC=UNITED NATIONS STATISTICAL COMMISSION

2-UNSD=UNITED NATIONS STATISTICAL DIVISION

به روز، از جمله کتابهای سال و گزارشات مختلف آماری در زمینه های تجارت جهانی ، حسابهای ملی ، انرژی، صنعت، محیط زیست، حمل و نقل، مردم شناسی، ... از منابع مختلف جمع آوری و منتشر می کند.

قبل از پرداختن به سه سیستم طبقه بندی اشاره شده، به این پرسش نیز باید پاسخ داده شود که با وجود سیستم طبقه بندی (H.S) چه نیازی به طبقه بندی های دیگر وجود دارد و اینهمه تنوع طبقه بندی برای چیست؟

در پاسخ معروض می دارد که برای اخذ آمار، باید موضوع آن طبقه و دسته بندی شود و چون سازمان ملل متحد در نقطه اوج مسائل بین المللی قرار دارد و باید به مسائل متنوعی پردازد، لذا به تعداد موضوعات، سیستم های طبقه بندی باید ایجاد شود. در بعد اقتصادی نیز HS کافی نیست و کشورها برای نگهداری «سیستم حسابهای ملی» (از قبیل تولید ناخالص ملی، درآمد سرانه، تقسیم بندی کالا به مواد اولیه، واسطه ای، سرمایه ای، ...) به اطلاعاتی فراتر از کالا نیاز دارند. سیستم هماهنگ شده (H.S) فقط به طبقه بندی کالا می پردازد ولی در سیستم حسابهای ملی باید «تولید ملی» محاسبه گردد، که توضیحات زیر در مورد «تولید» به روشن شدن موضوع کمک می کند.

تولید (PRODUCT) به دو بخش عمده «تولید کالا» و «تولید خدمت» تقسیم می شود. در تولید ملی، هم صنایع تولید کالا (صنعت اتومبیل سازی، صنعت استخراج، ...) داریم و هم صنایع تولید خدمت (صنعت بیمه، صنعت بانکداری، صنعت جهانگردی، ...). گرچه هنوز و جوه افتراق بین کالا و خدمت مشخص نشده ولی بطور کلی می توان گفت که کالا قابل لمس، قابل حمل و نقل و قابل انبار کردن است، در حالیکه خدمت غیر قابل لمس، غیر قابل حمل و نقل و غیر قابل انبار کردن است. پس یک معلم به هنگام تدریس کار تولیدی می کند که همچون تولید کالا باید در تولید ملی محاسبه گردد. البته خدماتی که یک شخص در خانه و برای خانواده انجام می دهد، در سیستم حسابهای ملی کار تولیدی محسوب نمی شود. فرضاً اگر شخصی فرزند خود را در خانه آموزش دهد، کار تولیدی انجام نداده

ولی بعنوان معلم و در مدرسه تولید (خدمت) بحساب می آید. بخاطر اهمیت فوق العاده اطلاعات و آمار مرتبط به تولید (کالا و خدمت) و اینکه مقایسه آن در سطح جهان مورد نیاز است و برخی از کشورها ممکن است تجربه این کار را نداشته باشند، لذا حسب تصمیمات کمیسیون آمار ملل متحد، دفتر آمار این سازمان (که بعداً به دپارتمان آمار UNSD تغییر نام داد) با استفاده از مجرب ترین آمار گران بین المللی اقدام به تدوین سه سیستم طبقه بندی CPC, ISIC, SITC نمود که ذیل بصورت بسیار مختصر به شرح هر یک پرداخته و ارتباط آن را با HS مشخص خواهیم نمود.

SITC^۳ یا طبقه بندی نمونه تجارت بین المللی: در سال ۱۹۴۶، هنوز یک سیستم طبقه بندی کالائی قابل قبول وجود نداشت، لذا دفتر آمار ملل متحد اقدام به تدوین یک سیستم طبقه بندی کالا نموده که عمدتاً با اقتباس از نمائکلاتور جامعه ملل (یا نمائکلاتور ژنو) می باشد. این سیستم طبقه بندی بخصوص برای انطباق بیشتر با (HS) تا کنون سه بار اصلاح اساسی شده است که در آخرین اصلاح (SITC REVISION 3) کلیه کالاها در ۱۰ قسمت، ذیل ۶۷ بخش، ۲۶۱ گروه و ۱۰۳۳ گروه فرعی تقسیم شده اند. از این ۱۰۳۳ گروه فرعی ۷۲۰ گروه فرعی در ۲۸۰۵ آیتم دسته بندی شده، لذا رویهمرفته تمام کالاهای مورد مبادله در تجارت بین الملل در ۳۱۱۸ آیتم (با کدهای ۵ رقمی) طبقه بندی شده اند.

ISIC^۴ یا طبقه بندی نمونه صنعتی بین المللی برای تمام فعالیت های اقتصادی: همانطور که گفته شد، در سیستم حسابهای ملی اطلاعات زیادی مورد نیاز است، از قبیل اینکه آیا بیشتر فعالیتهای اقتصادی در چه صناعی (صنعت تولید کالا یا صنعت تولید خدمت) مشغول هستند. برخی از کشورها عمدتاً دارای صنعت توریسم قوی می باشند و در آمد اصلی آنها از این فعالیت تأمین می شود. ISIC در سال ۱۹۴۷ توسط دفتر آمار ملل متحد

3-SITC=STANDARD INTERNATIONAL TRADE CLASSIFICATION

4-ISIC=INTERNATIONAL STANDARD INDUSTRIAL CLASSIFICATION
OF ALL ECONOMIC ACTIVITIES

تدوین گردیده و تمام فعالیتهای اقتصادی (اعم از تولید کالا یا تولید خدمت) در ۱۰ گروه عمده تقسیم گردید. در آخرین اصلاحات کلیه فعالیتهای اقتصادی در ۱۷ طبقه با حروف A تا Q (و در ده قسمت با کدهای عددی 0 تا 9) دسته بندی شده است؛ بعنوان مثال A- فعالیتهای کشاورزی، صیادی، جنگلداری، B- فعالیتهای ماهیگیری، C- فعالیتهای معدن و سنگ، D- فعالیتهای ساخت کالا، ... H- فعالیتهای هتل داری و رستوران، I- فعالیتهای حمل و نقل، ... P- فعالیتهای اجتماعی و پرسنلی ... هر کدام از این رشته های کلی فعالیت به فرعی تقسیم و روبهرفته به حدود ۲۶۰ رشته فعالیت تقسیم می شود که آمار آن در سیستم حسابهای ملی و برنامه ریزی اقتصادی و مقایسه توسعه یافتگی کشورها از اهمیت زیادی برخوردار است.

- CPC^۵ یا طبقه بندی مرکزی تولید: این سیستم طبقه بندی یک سیستم کامل طبقه بندی تولید (اعم از کالا و خدمت) است. این وسیله بعنوان یک استاندارد بین المللی برای جمع کردن اطلاعات و نشان دادن تمام انواع داده های مربوط به جزئیات تولید، برای استفاده در سیستم حسابهای ملی، تجارت داخلی و خارجی، تجارت خدمات، ... می باشد. ممکن است گفته شود که ISIC نیز فعالیتهای تولیدی را طبقه بندی می نمود ولی فرق CPC با ISIC این است که CPC خود کالاها و خدمات را نام می برد و دسته بندی می کند ولی ISIC رشته مختلف صنعتی تولیدی اعم از تولید کالا یا خدمت را طبقه بندی می نماید.

بدین ترتیب این دو سیستم طبقه بندی جامع بوده و کالا و خدمت را شامل می شود ولی CPC خود کالا یا خدمت را نام می برد که چند کالا یا خدمت می تواند زیر مجموعه یک فعالیت صنعتی خاص باشد. CPC تمام کالاها و خدمات را در ۱۰ قسمت (از 0 تا 9) طبقه بندی نموده که ۵ قسمت آن (از قسمت 0 تا 4) مربوط به دسته بندی کالاها و ۵ قسمت دیگر

(از قسمت 5 تا 9) مربوط به دسته بندی انواع خدمات می باشد. در واقع کمیسیون آمار سازمان ملل برای افزایش هماهنگی بین سیستم های طبقه بندی مختلف و ایجاد یک چارچوب مقایسه ای، در سال ۱۹۷۲ تصمیم به تدوین CPC گرفت و کار تکمیل آن حدود ۲۵ سال به طول انجامید. بنابراین خدمتی که CPC می کند علاوه بر طبقه بندی کالا و خدمت، یک جدول تطبیقی نیز بین HS, ISIC, SITC می باشد و به راحتی می توان اطلاعات یکی را در سیستم دیگری معین نمود. با ذکر مثال و ارائه یکی از شماره های CPC و جدول تطبیقی مقایسه ای آن با کدهای HS, ISIC, SITC مطالب فوق به خوبی روشن می شود.

کد CPC	نام کالا	کد ISIC	کد HS	کد SITC
۰۱۹۲۱	پنبه حلاجی شده یا نشده	۰۱۱۱	۵۲۰۱	۲۶۳/۱

در این مثال نشان داده شده که پنبه خام بعنوان کالا در سیستم CPC در شماره ۰۱۹۲۱، بعنوان کالا (خام)، در سیستم ISIC با کد ۰۱۱۱ بعنوان رشته فعالیت کشاورزی، در سیستم HS با عنوان الیاف نسجی و در SITC در قسمت دوم با نام محصولات نساجی طبقه بندی می شود. با این توضیح CPC علاوه بر طبقه بندی تولیدات (کالاها و خدمات) بعنوان هسته مرکزی و واسطه برای ارتباط دادن و نشان دادن یک کالا در یک سیستم خاص عمل می کند و به این لحاظ طبقه بندی مرکزی نام گرفته است. بدیهی است جدول تطبیقی مزبور از قسمت 0 تا 4 کدهای HS, SITC, ISIC را که مربوط به طبقه بندی کالا است در بر گرفته و نشان می دهد ولی از قسمت 5 تا 9 که خدمات را طبقه بندی می کند، فقط در ISIC معادل دارد و معادلی در HS یا SITC ندارد.

برای تکمیل بحث بی مناسبت نیست که به یک سیستم دیگر تدوینی واحد آماری ملل

متحد یعنی BEC^۶ اشاره نمائیم. یکی از نشانه های توسعه یافتگی در بعد تجارت خارجی ورود مواد اولیه و صدور کالاهای ساخته شده است. معمولاً کشورهای توسعه یافته، بیشتر مواد اولیه وارد می کنند و برعکس کشورهای کمتر توسعه یافته غالباً مواد اولیه صادر و کالای ساخته شده وارد می کنند. بنابر این در سیستم حسابهای ملی و برای برنامه ریزان کشور و نیز مقایسه کشورهای با یکدیگر، کالاهای از یک نظر به سه دسته ۱- کالای سرمایه ای، ۲- کالای واسطه ای و ۳- کالای مصرفی، تقسیم بندی شده اند و این سه دسته کالا به ۱۹ گروه فرعی تقسیم و با کدهای SITC نشان داده شده اند، خود کمیسیون آمار ملل متحد معتقد است که (BEC) یک سیستم طبقه بندی نیست، ولی یکی از شاخص های بسیار مهم در سیستم حسابهای ملی برای مشخص نمودن، کالای سرمایه ای، واسطه ای و یا مصرفی است.

بنابراین یک کالای وارداتی (مثلاً بنه خام) توسط گمرک با کد HS طبقه بندی می شود. کد مربوط به این کالا در HS، ۵۲/۰۱ می باشد.

با استفاده از جدول طبقه بندی CPC که علاوه بر طبقه بندی کالاهای و خدمات یک جدول تطبیقی بین نمائکلاتورهای (سیستم های طبقه بندی) معتبر می باشد، می توان با پیدا کردن معادل آن در جدول ISIC، مشخص نمود که این کالا مربوط به چه فعالیت اقتصادی است و نیز می توان از طریق همان جدول CPC و ملاحظه کد مربوطه در SITC، به مقایسه آن در طبقات اقتصادی و اینکه این کالا سرمایه ای، واسطه ای یا مصرفی است اتخاذ تصمیم نمود.

با عنایت به مراتب فوق، اکنون می توان به سوالات صدر این مقدمه درخصوص کاربران و اهمیت HS در سطح بین المللی و ملی پاسخ داد:

الف- در سطح بین المللی: سازمان ملل متحد ضوابطی برای سیستم های طبقه بندی بین المللی تدوین و تحت عنوان «خانواده طبقه بندی های بین المللی در مورد مسائل اجتماعی، اقتصادی» به اجرا گذاشته است .

بنابراین یک سیستم طبقه بندی برای اینکه در سازمان ملل پذیرفته و جنبه رسمی بین المللی پیدا کند، باید براساس اصول منسجم و قابل قبول تدوین شده باشد. سازمان ملل از بین صدها سیستم طبقه بندی در زمینه های اقتصادی فقط ۴ نمائکلاتور را به رسمیت شناخته و در بانک اطلاعاتی خود ضبط نموده و آن عبارتست از CPC, ISIC, SITC (که تدوینی خود سازمان ملل می باشد) و HS (که تدوینی سازمان جهانی گمرک) است. در بعد طبقه بندی کالا، سازمان ملل اعتبار خارجی برای HS قائل است و با هر اصلاحی که در HS بعمل می آید، سایر نمائکلاتورها با آن هماهنگ و نسبت به اصلاح آنها اقدام می شود و در سطح گمرکات جهان نیز اساس تعرفه های ۱۲۹ کشور می باشد که مابقی کشورها نیز آن را به صورت دو فاکتو (DE FACTO) مورد استفاده قرار می دهند.

ب- در سطح ملی: درست است که استفاده اصلی HS بعنوان مبنای تعرفه های گمرکی و اخذ حقوق ورودی و جمع آوری آمار بازرگانی خارجی است ولی علاوه بر گمرک، وزارت بازرگانی و وارد کنندگان و صادر کنندگان، سازمانهای دیگری نیز با آن سرو کار دارند. از جمله بانک مرکزی، و سازمان مدیریت و برنامه ریزی، با استفاده از آمار بازرگانی خارجی براساس کدهای HS و با استفاده از جدول تطبیقی BEC, CPC اطلاعات مربوطه را برای سیستم حسابهای ملی (کالای مصرفی، واسطه ای و سرمایه ای) به ضوابط مورد نظر تبدیل و آماده تجزیه و تحلیل برای مقاصد اقتصادی می نمایند. همچنین مرکز آمار ایران نیز از همان جدول تطبیقی CPC برای ارائه آمار براساس کدهای SITC استفاده و با وزارت صنایع به کدهای ISIC تبدیل و برای تجزیه و تحلیل و مقاصد صنعتی مورد استفاده قرار می دهد.

نمانکلاتور سیستم هماهنگ شده با نشریات مکمل (۴ جلد یادداشت‌های توضیحی، ۲ جلد فهرست الفبائی، ۱ جلد آراء طبقه بندی) در حدود ۴۰۰۰ صفحه را تشکیل می دهند. بعلاوه این متون پیوسته در حال صیوروت و اصلاح است، لذا تحقیقات و کوشش های همکاران در این امر ضروری و از اهمیت زیادی برخوردار است.

همکار گرامی جناب آقای ارونقی با مسئولیتی که در گمرک شهید رجائی دارند و علیرغم آنهمه مشغله کاری با نهایت علاقمندی و با تکیه بر تجربه ای که حاصل سالها زحمات طاقت فرسا و احساس مسئولیت و مطالعه است اقدام به تدوین این کتاب نموده اند که مسلماً در ارتقاء دانش شغلی همکاران و استفاده کنندگان مؤثر خواهد بود. گرچه فصول مربوط به درج عناوین قسمت‌ها و فصول و یادداشت‌های قسمت‌ها تا حدودی طولانی و بعضاً ممکن است غیر ضرور بنظر برسد ولی برای کسانی که به هنگام مطالعه، اصل نمانکلاتور را در دست ندارند مفید خواهد بود. از مزیت های این کتاب، توصیف برخی از کالاها به همراه اسلاید و عکس های مربوطه و مشخص کردن کد سیستم هماهنگ شده آنها می باشد، که بسیار مفید و به قول معروف از مصادیق اطلاع رسانی است. ولی به این نکته نیز باید اشاره نمود که حسب مواد ۵۱ و ۵۲ قانون امور گمرکی امکان ارجاع موارد مشابه به مراجع حل اختلاف میسر می باشد.

توفیق روز افزون جناب آقای ارونقی و تمام همکاران زحمت کش را از خداوند متعال خواهانم.

سید محمود بهشتیان

اوردیبهشت ۸۶

مقدمه مؤلف

از اوایل قرن بیستم که تجارت خارجی افزایش چشمگیری یافت و بخصوص بعد از ایجاد گات در سال ۱۹۴۸ که هدف آن بسط و توسعه تجارت بود، امر ایجاد مقررات یکنواخت و ساده گمرکی و حذف موانع در راه تجارت خارجی بیش از پیش مورد توجه قرار گرفت.

جنگ جهانی دوم بسیاری از کشورها را به ویرانه ای تبدیل کرده بود. کشورهای اروپائی که در جنگ از همه کشورهای دیگر بیشتر آسیب دیده بودند برای جبران ویرانیها نیاز به ورود و صدور بیشتر کالا داشتند. در ۱۲ سپتامبر ۱۹۴۷ با شرکت ۱۳ کشور در کمیته همکاری اقتصادی اروپا، این کشورها ابراز تمایل کردند که برای حذف موانع گمرکی بین خود، یک اتحادیه گمرکی بوجود آورند به نحوی که در درون آن اتحادیه، موانع گمرکی حذف گردد.

این کمیته گروهی را برای یافتن راه حلهای فنی لازم جهت عملی ساختن اتحادیه مأمور نمود. این گروه با نام «گروه مطالعاتی اتحادیه گمرکی اروپا» با انجام مطالعاتی در خصوص تدوین نمائکلاتور و تعیین ارزش گمرکی کالا شروع به کار کرد و نهایتاً تصمیم گرفت که این دو وسیله (یعنی نمائکلاتور طبقه بندی کالا و ضوابط تعیین ارزش گمرکی کالا) را بخاطر منافع بی شماری که در تجارت دارند بصورت یک کنوانسیون بین المللی به اجراء در آورد. از تجربیاتی که بخاطر فقدان یک سازمان اداره کننده درخصوص نمائکلاتور ژنو کسب شده بود و نهایتاً منجر به از بین رفتن آن نمائکلاتور گردید، این بار تصمیم گرفته شد که یک سازمان دائمی نیز برای اداره و به روز در آوردن اطلاعات و متون فنی تهیه شده درخصوص نمائکلاتور و ارزش، پیش بینی شود که در نتیجه هسته اولیه شورای همکاری گمرکی بنیان نهاده شد.

بنابر این، کنوانسیون ایجاد شورای همکاری گمرکی در سال ۱۹۵۰ امضاء و در سال ۱۹۵۲ از لحاظ تعداد اعضاء برای اجرائی شدن به حد نصاب لازم رسید و ایجاد گردید و در سال ۱۹۵۳ عملاً با تشکیل اولین جلسه خود به اجرا درآمد.

کنوانسیونی که شورای همکاری گمرکی را ایجاد نموده دارای یک مقدمه و ۲۰ ماده است. مقدمه، بخوبی هدف از تشکیل شورای همکاری گمرکی را مشخص می کند.

طبق ماده ۳ کنوانسیون، یکی از وظایف اصلی شورا، تدوین کنوانسیون ها، اصلاحات بعدی آنها، اجرای یکنواخت، همچنین برگزاری جلسات فنی سیستم های گمرکی و پیشنهاد به اعضاء برای اجرای یکنواخت (Unifrom) و هماهنگ می باشد.

شورای همکاری گمرکی با توجه به شرح وظایفش که تدوین کننده کنوانسیون های بین المللی بمنظور تسهیل و ساده سازی تشریفات گمرکی است، متون متعددی را تدوین می نماید که از لحاظ قدرت قانونی و الزام و تعهد کشورها به اجرا نمودن آنها، تحت نامها و به تبع آن تحت رویه های مختلفی انجام می گردد.

مسائل بسیار مهم از قبیل ایجاد یا تأسیس یک نهاد (مثل تأسیس خود شورا) و یا رویه های گمرکی که تعهد آور بوده و اجرای آنها برای حفظ یکنواختی و تسهیل تجارت بین المللی مهم است، تحت عنوان «کنوانسیون» به تصویب می رسند.

برای به اجرا در آمدن کنوانسیون، پذیرش و تصویب رسمی آن از طرف اعضاء و ارسال اسناد تصویب به دبیر کل سازمان مربوطه الزامی است که دبیر کل نیز به نوبه خود پذیرش هر کنوانسیون را به اطلاع تمام اعضاء می رساند.

هنگامیکه پیش نویس سیستم هماهنگ شده شکل می گرفت، تدوین کنندگان مربوطه به این نتیجه رسیدند که بهترین راه برای حصول اطمینان از توفیق این وسیله طبقه بندی، اجرای آن تحت پوشش یک کنوانسیون بین المللی است.

متن نهایی «کنوانسیون سیستم هماهنگ شده» شامل یک مقدمه و ۲۰ ماده در جلسات ۶۱ و ۶۲ شورا (ژوئن ۱۹۸۳) به تصویب رسید.

کنوانسیون با یک مقدمه شروع می شود که اهداف کلی سیستم هماهنگ شده را بیان نموده و بر نقش چند منظوره بودن و نیاز به روز در آوردن آن، همپای توسعه فن آوری و بازرگانی تأکید دارد و نهایتاً نتیجه می گیرد که اعضاء بر ایجاد سیستم از طریق یک کنوانسیون بین المللی جدید به توافق می رسند.

ماده ۱ در بردارنده تعاریف و اصطلاحات بکار رفته در کنوانسیون است. ماده ۲، ضمیمه کنوانسیون، یعنی خود «سیستم هماهنگ شده» را که یک جدول طبقه بندی کالا است مقرر می دارد.

طبق این ماده، کنوانسیون و ضمیمه آن در حکم یک وسیله قانونی واحد شناخته شده اند. گرچه سیستم هماهنگ شده بعنوان یک نشریه جداگانه تحت عنوان «سیستم هماهنگ شده توصیف و کد گذاری کالا» منتشر شده است.

مواد ۳ لغایت ۲۰ کنوانسیون نیز به تعهدات اعضاء متعاقد، اجرای بخشی از سیستم توسط کشورهای در حال توسعه و کمکهای فنی به آنها، ایجاد کمیته سیستم هماهنگ شده، توصیه پیشنهادات برای اصلاح کنوانسیون، مراجع حل اختلاف، رویه عضو شدن در کنوانسیون، تاریخ به اجرا در آمدن کنوانسیون، فسخ کنوانسیون و تاریخ لازم الاجرا شدن آن، اصلاحات سیستم هماهنگ شده، ماهیت حقوق اعضاء متعاقد، اطلاع رسانی و ... اشاره دارد.

کتاب حاضر برای آشنائی با «سیستم هماهنگ شده» توصیف و کد گذاری کالا که به اختصار «سیستم هماهنگ شده» نام دارد تألیف گردیده است. این متون در یازده فصل منشاء سیستم را بیان و یک توصیف مفصل از سیستم هماهنگ شده و ترتیب و اجرا آن را ارائه و نشریات مکمل سیستم، همچنین قسمت ها، فصل ها، شماره ها، یادداشتها و قواعد عمومی تفسیری برای طبقه بندی کالا، و نیز نحوه طبقه بندی اجزاء و قطعات را تشریح می کند.

همچنین در بردارنده ترجمه اصلاحات نمائکلاتور سیستم هماهنگ شده براساس توصیه مورخ ۲۶ ژوئن ۲۰۰۴ شورای همکاری گمرکی، قابل اجرا از اول ژانویه ۲۰۰۷ می باشد که نهایت سعی و اهتمام لازم بکار رفته تا ترجمه ای صحیح، روان و وفادار به اصل نوشته خدمت خوانندگان عزیز ارائه شده و ترجمه این اصلاحات مطابق متن اصلی نمائکلاتور و انشاء موجود آن صورت گرفته باشد.

دو فصل آخر کتاب به سوالات و تست های کاربردی طبقه بندی در سیستم هماهنگ شده به همراه پاسخ های تشریحی آنها همراه با تصاویر رنگی و توضیحات مربوطه و مطالب تکمیلی دیگر اختصاص دارد.

با توجه به تحولات سریع در نحوه اجرای مقررات تجارت و نیز کنترل های گمرکی، سعی شده است از آخرین متون و مواردی که تا حدودی جنبه ثابت دارند استفاده شود.

به عبارت دیگر، این کتاب تقریباً هر آن چیزی را که هر کس بخواهد درباره سیستم هماهنگ شده بداند در بر دارد.

با وجود این، کتاب در دست شما، بی عیب و نقص نیست. از این رو، ضمن پذیرش مسئولیت همه کاستیها و نواقص، مشتاقانه در انتظار دریافت انتقادات و نقطه نظرهای سازنده شما خوانندگان گرامی هستیم.

مهرداد جمال ارونتی
اردیبهشت ۸۶